መስከረም/ጥቅምት 1979 2ኛ ዓመት ቁ.9

በየሁለት ወሩ የሚወጣ ጋዜጣ

ከአዲሲቱ ኢትዮጵያ

መ ዋጪ:- ሃምሳ /50c/ የአሜሪካ ሳንቲም ወይንም ተመጣጣኝ

ርዕሰ አንቀጽ

ይልቁን ወደህዝቡ፣ወደትግሉ

የአዲስ አበባው ውጥረት /በዚሁ ገፅ ላይ ያለውን ዜናና ትችት ይመልከቱ/ እንደየመልኩ ተደራጅቶና በገለበበ ደረጃም ሆኖ ተያያዥ የሆነውን ሁሉ ሲያወያየውና ያነገም ይሄነገም አንጊያስስ ሲያደርገው ከርሟል። ከፍተኛ ባለሥልጣናት እየተከታተሉ በመውጣታቸው ደገም፣ወሬያቸን የሚያነበለ ቤል ንሩስ ታከሎበት ነበር። በየቦታው "ማነው ባለሰምነት" ብሎ ያልጠየቀ የለም። በርገጥም ገና ብዙ "ባለሰምነት" ይኖራል። ለገዢው ያልታየው ነሩሱ ያቀጣጠለው እሳት ነው። ገልፅ የሆኑ ጉዳዮች ቢኖሩ የሚከተሉት ናቸው።

በኢትዮጵያ ባለው አሰባሰፍ ጥቂቶቹ የገዢው ከፍል አባሎች ተበኩቶ ተናከሰዋ ባንዱ ወገን ናቸው። መላው ህዝብ ደገም በደፍኑ እንገዓለ ተያዋያቸው ነው። ሁለተኛ ከገዢው ከፍል ባለሥልጣናት መካከል ጥቂቶች ነፍስና ሥጋቸውን ለመንግሥቱ/ለገበ ሸጠው አገዛዙን ያገለግላሉ። አብዛኛው ደገም፣በልቡ ሸፍቶና በፍርሃትም ሆነ በተለያዩ የግል ጉዳዮች ምክንያት ባለበት ተቀምጦ ያገለግላል። ከነዚህ መካከል የፖለቲካ ህይወት ከርዓቸውን በመንግሥቱ ጋ ሜርያም ላይ ያስቀመጡ ነበሩ /ዓዊት፣ዝኙ.../። አስቀምጠውም የሚገኙ አሉ።

ዓዊትና ዝኙ በወበዓት አርምጃ "ከለገበስ መንግሥቱ" እየተባለ እስኪያበለች ሲነገርና ሲተች የነበረው፣የእንዓንደች ተሰሩና የትገል ጉዳና ተቁበሺል ብለን እንገምታለን። በዚህ መስመር ያሉት ከገገዉ ቁርወሳቸው ይልቁኑ ወደህዝቡና ወደትግሉ ቢመጡና መንግሥቱንና አገዛዙን ከሚታገሉት ጋር ቢቆሃዱ የተሻለ ይሆናል።

የፖለቲካ ትገልና የሥልጣን ጉዳና መቼም ልዩ ልዩ ናቸውና፣እንዓንደች ከርዓቸውን "በሌቀ መንበሩ በማስቀመጣቸው አይወገዙም። የሚያስደንቅ ነገር ቢኖር፣የመንግሥቱን ማንነት እስኪረዱት ድረስ የወሰዱት ጊዜ ነው።

ይሁን። በልባቸው ሸፍተው ከየቁ አይቀር፣የመጨረሻ መጨረሻ ይህንኑ በተጨባጭ ርምጃ ተርጉመው መሰናበታቸውና አቋማቸውንም በይፋ ማሳወቃቸው የሚደገፍ ነው። ከዚህ በተረፈ ባስተጋቡት መገለጫ ገን፣ለኢትዮጵያ ህዝብ ያስጨቶና ያሳወቁት አዲስ ነገር የለም። ያስገኙት ጥቅም ቢኖር፣የወታደረን መንግሥት ቀንደኛ መሪያች ለጊዜውም ቢሆን ማራበሹና በሌላውም በኩል፣የመንግሥቱን አገዛዝ ለዓለም የፖለቲካ ሃይሎች በተጨማሪ ማጋለጡ ነው። ከዚህ ሌላ ገን የሚያስገርምም የሚያሳስብም ሁኔታ አለ።

"ከለገበስ መንግሥቱ" የሚለው አስተባሰብ ባንዓንደች ዘንዶ ገና አልምተም። ይህ አስተባሰብና በዚሁ መስመር የመንግሥቱ ፀጥታና አቸኳኳያች ጭምር የሚነዛው ፕሮፓጋንዓ መጋለጥና መሰበር አለበት።

መንግሥቱ ለመሠረታዊ ለውጥና ለሰፊው ህዝብ ጥቅም የቆመበት ዘመን ነበር። ይህ ዘመን ካከተመ ገን አስረኛው ዓመቱ መጥቷል። ጊዜውን ከመጋቢት ሚያዝያ 1969/1977/ ጀምረን ልንጥረው እንችላለን።

ወደዚህ ታሪክ መመለሱን ለጊዜው በንተወው፣ይኸው ጊዜ ደገም መንግሥቱ ለገሠ እንዱ የሆኑበት፣የእንዓ ዲዓልያ ሪትና ጀርባ የሆኑበት ጊዜ ነው። በመጀመሪያ "በአብዮታዊ" ስደዓ ህልውና ተመሠረተ። ከዚያም፣በቁይ ሽበር ገዴያና ደም ማፍሰስ ተማማለ። የሰቪየት ቅምጥ እየሆኑ የመጡትን ያህልም፣ሥጋ አገኙ። አሁን በመጨረሻ፣በህገ—መንግሥታቸው ተቀቅሮ ይገኛል። በዚህ ውስጥ "የተሻለው" መንግሥቱና "የበይጣኑ" ለገበ ኩባንያ የለም።

መንግሥቱ የረጋ፣የተሻለ፣የበሰለ ቢመስል፣ "ቢሆንለትማ ሌላም ባሰበ ነበር" ቢያበኙ፣ሌላም ጊዜ "በአገር ፍቅር አረርኩ" እያለ ቢወናኘ ቢታይ፣ ቁይ ሽበር፣እንዱ ፓርቲ፣ረሃብ፣ሠፈራ፣የመንደር ምሥረታ፣ጦርነት፣የውትድርና ምልመላ፣እሥራት፣ገዴያ፣ስደት፣የሰቪየት ቅምጥነት፣ፍፀማዊ አምባገነነት... ለተባሉት ለሃገራችን ጠሮች ሁሉ ተጠያቂው መንግሥቱ ነው።

ወደ ገጽ 2 ይዞራል

የአዲስ አበባው ውጥረት

ባለፈት መስከረም/ጥቅምት 1979 ወራት የወታደሩ መንግሥት በውስጡ በከፍተኛ ደረጃ ተወጥሮ እንደከረመ እዚህና እዚያ በደረሱት ተባራሪ ዜናዎች ሳይሰማ አልቀረም። በውነትም ደገም፣ጠነከር ያለ ውጥረት ነበር።

እንደወረሬውማ ከሆነ፣ከፊሉ "የአየር ሃይል በሠራዊት ተከቧል" ይል ነበር ሌላው፣በአዲስ አበባ ከተማ ውስጥ "ሠራዊትና ታንክ ሲንቀሳቀሱ" ይታየው ነበር። ደገም ሌላው፣ስም ጠርቶ "ለገሰ አስፋውና አለሜ አበበ ሸሽተው በሰቪየት አምባሲ ገቡ እሲ" ሲል፣ የበለጠ አቀቂው ከነጭራሹ "እንጉዱ ያልታወቀ ሰስተና ሰው አቤቱ ውስጥ መሽጉ በመከላከል ላይ እንደሚገኝ" በርገጠኝነት ያወራ ነበር። እነዚህ ሰዎች እንደተረሸኑ የሚያረጋግጥ ነበር። ከዚህ ሌላ፣ከውጭ አገር ድረስ ተጠርቶ የገባ ሰው እንዓለ ሁሉ የሚያውቁ ሰዎች ነበሩ። ባጭሩ፣ባለፈት ወራት ውስጥ የአዲስ አበባ ከተማ ከየት መጡ የማይባሉ ወሬያችን ስታስተናገድ ከርማለች።

ወሬያቹ እንደዚህ እየተደራረቡ በመፍሰታቸው የተቸገረው ከተሜ፣ባንዱ በኩል ከአሁን አሁን የሚደርስን እንዓች ዓይነት ለውጥ ይጠባበቅ ነበር። ከሌላይ ያሉት ካሁን አሁን ተከባከበው፣በሌላ በኩል ደገም "ለማንኛውም" ብሎ፣ለሰባምንት ሁለት ባምንት የሚሆነን ስንቅ ለመግዛት፣ሲሯሯጥ ይታይ ነበር። ...

በዚህች የዓምከራቢ ጭላንጭል በተዓፈነባት አገራችን ውስጥ ወሬያች እንዓሸን እየፈሉ ቢነጉዱና፣ምንም መተማመና የሌለውም ህዝብ ህይወቱን በየገሉ ለመጠበቅ ብሎ ወደመሰነቅ ጭምር ቢሸገር፣ምንም የሚያስደንቅ ነገር የለበትም መሬያቹንማ፣የራሱ የመንግሥት ፀጥታ ጭምር በቋቡና ቤቶች ሊበትናቸው ይችላል

የሆነው ይሁንና፣ጉዳዩን በለዘብታ የተመለከትነው ሰዎች ሁለት ሁኔታዎችን

መንግሥቱ እና ለገሰ

ለይተን ልናወጣ እንችላለን። አንደኛ የመንግሥቱ ማዕከል በውስጡ እርስ በርሱ ተወጣጥሮ ቢፍከት ከርሟል። ሁለተኛ በመአከል ሥልጣን ደረጃ በሚካሄዱ የርስ በርስ ከስከስ አንዓች ዐይነት ለውጥ ይደርሳል በሚል በተለይም ከተሜው በጣም ተመኝቶና ጠብቆ ነበር።

ውጥረቱ

ውጥረቱን ከጀርባ የገፋፈት በርካታ ነባራዊና አጠቃላይ ሁኔታዎች እንዓሉ መዘርዘረን ብንተወው /በአብዛኛው ዘንዱ የታወቁ ናቸውና/፣ የመስከረም—ጥቅምትን ውጥረት ያፋፋሙት ሰስት ምክንያቶች ናቸው። ሀ/ ህገ—መንግሥቱ፣ ለ/ ጦርነቶቹ፣ ሐ/ የባለሥልጣናት እየለቀቁ መውጣት።

በህገ—መንግሥቱ ላይ በሃገርም ውስጥ ይሁን በውጭ የተከናወነው "ውይይት" በብዙ ረገድ ፊዞ የነበረውን ያህል፣የህዝብን ዱፍን ተቃውሞ አስረገጦ ያንፀባረቀ እንደነበር ለህዝቡም ሆነ ለገዢያቹ ገልፅ ሆኗል። በአገር ውስጥ ህዝቡ ጥያቄያችን ያቀረበውና አስተያየቱን የሰጠው ገዢያቹ ባልጠበቁት በስለት ብቻ ባይሆን ድፍረት ጭምር ነበር። በኋላ፣ይህንን ሁኔታ በመገንዘብና ለመጠቀምም በማሰብ ጭምር፣እንዓንዱ የገዢው ከፍል ባለሥልጣናት /ከሠራዊቱ አባላትም ባይቀር/ ሁለት ዋና ጥያቄያችን አነሱ።

በጠቃላይ የጠየቁት ፩ የህዝቡ ሃብ በህገ—መንግሥቱ ውስጥ እንዲካተት፣ ሲሆን፣ ሁለተኛው ጥያቄ ገን ጠንከር ብሎ "በህገ—መንግሥቱ አማካኝነት ለሊቀ—መንበሩ የተሰጠውን ገደብ የለሽ ሥልጣን" የሚመለከት ነበር። በዚህ በሁለተኛው መሠረታዊ ጉዳይ በተለይም ከሠራዊቱ መሪያች በኩል ኳለተው የታዩትን ሁለት አቋሞች የአከራሪና የጥገና ለውጥ ፈላጊ በሚል ልንከፍላቸው እንችላለን።

ወደ ገጽ 2 ይዞራል

ይዘት	ገፅ

ዘገባ / የአንዱ ቀበሌ "ውይይት".......... 2
ለአንባቢያቻችን 2
አቋማችን /የብሄሮች መብትና የኢትዮጵያ አንዱነት 3
ነፃ አምድ / ሴሚናር በጀርመን............ 4
ዜናና ትችት / ስለመጭው ህገ—መንግሥት ... 5/6
ዓለም አቀፍ / የሳሞራ ማሼል መሞት......... 7
ከመፅሃፍትና ከድርሰት / ባለ አደራ 8

ሃሳብና ሃሳብ ለማቅረብ፣አስተያየት ለመስጠት፣ጽሁፍ ለማበርከትም ሆነ ዜናዎችን ለመላክ... በሚቀጥለው አድራሻ ለመጻፍ ይቻላል□

New Ethiopia
P. O. Box 5077
16305 - SPANGA
(Sweden)

ዜናና ትችት

ስለመጪው ህገ መንግሥት

ህገ — መንግሥት — መንግሥቱ

ባለፉት ተከታታይ ሶስት የ ለአኢ አትሞች ውስጥ ስለመጪው ህገ—መንግሥት ጥናታዊ ሃተታ መቅረቡ የሚታወስ ነው፡ የመጀመሪያው፣ወደታሪክና ወደቅድመ—አብዮቱ ዘመን ተመልሶ በነጋሢው አገዛዝና በህገ—መንግሥት ጉዳይ ላይ ያተኮረ ነበር፡፡ ሁለተኛው፣የአብዮቱን ዘመን ሁኔታዎችና የፖለቲካ ሃይሎችንም አቋም የሚመለከት ነበር፡፡ በሶስተኛው ክፍል ውስጥ የህገ—መንግሥትን ጥያቄ በይበልጥ ከቲኦሪ አንፃር ለመገምገም ሙከራ ተደርጓል፡፡ ይህ አራተኛ ክፍል በተያዘው ርዕስ ላይ የሚቀርበው የመጨረሻ ክፍል ይሆናል፡፡ ፅሁፉም በተለይ የሚያተኩረው ህገ—መንግሥቱ ለአንድ ሰው የሚሰጠውን ገደብና ዘመን የለሽ ሥልጣን ተንትኖ በማቅረብ ላይ ነው፡፡

በርግጥ፣ረቂቁን አንቀፅ በአንቀፅ ብንሄደው ስለአንድ ፓርቲ አገዛዝ፣ስለ ብሄራዊ ነፃነት ጥያቄ፣ስለዲሞክራሲያዊ መብቶችና ስለብሄረሰቦች ጥያቄ፣ስለኢኮኖሚ ፖሊሲ ይዘቱ...ወዘተ. እያተትን ብዙ ተከታታይ ፅሁፎችን ለማቅረብ በተቻለ ነበር፡፡ ይሁን እንጂ የዘረዘርናቸውና የመሰሰሉት ነጥቦች በገልፅ የሚታዩ ከመሆናቸው በላይ፣ህዝቡም በውይይቱ ወቅት ያነሳቸው፣የተቻቸውና ገልፅ ተቃውሞውን የገለፀባቸው ነጥቦች ስለሆኑ፣ በእነሱ ላይ መመለሱ አስከዚህም አልታየንም፡፡ ይበልጡን ጠቃሚ የመሰለን፣ከላይ ባመለከትነው የሥልጣን ጉዳይ አንፃር ፍሬ ነገሮቹን ማሳየቱ ነው፡፡

ህገ—መንግሥቱ በመሠረቱ የሶቪየትን የህገ—መንግሥት ቲኦሪ ተከትሉ የተቀቀረ ሰነድ ነው፡፡ በሃገሪቱ ሊተከል የታሰበው "አሴምብሊ ገቨርንመንት" የሚባለው ነው፡፡ በኢትዮጵያ"ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ሬፑብሊክ 'ከፍተኛው' የመንግሥት ሥልጣን አካል ብሄራዊ ሸንጎው ነው፡፡"የሸንጎው አባላት "የሠርቶ አደሩ ህዝብ 'ባለ ሙሉ ሥልጣን'አንደራሲያች ናቸው፡፡

በርግጥም ደግሞ፣ፓርላማው ከ20 በሚበልጡ አንቀፆችና ንዑስ አንቀፆች ያለ የሌለ ሥልጣን ተሰጥቶታል፡፡ ጠርሰ የይስሙላ ሥልጣን፡፡ እዚህም በሶቪየት ሥርዓት ውስጥ ያሉትን የፓርላማ ድክመቶች /ለአኢ፡ ሐምሌ—ነሐሴ 1978 2ኛ ዓመት ቁ.8ን ይመልከቱ/ በዝርዝር ቁጥ ብለው እናገኛቸዋለን፡፡

"ፓርላማው የመንግሥት ሥልጣን ከፍተኛ..." ተብሏል፡፡ ግን መንግሥት ራሱ ከፍተኛ አለበት፡፡ ፓርቲው "የመንግሥትና የመላው ህብረተሰብ መሪ ሃይል..." ተብሏልና፡፡ ለፓርላማው አባልነት የሚሆኑትን ተመራጮች መልምሎ የሚያቀርበው ይኸው ፓርቲና በዚሁ በአንዱ ፓርቲ ቁጥጥር ሥር ያሉ "ህዝባዊ ድርጅቶች" ናቸው፡፡ ፓርቲው ደግሞ በውስጡ ምንም ዓይነት የዲሞክራሲያዊ አሠራር ሽታ ስለሌለበት፣እሱም የመሪያቹ ፍጡር ነው፡፡ ባጭሩ፣"የመንግሥት ሥልጣን'ቁና ባለ አደራ'የሆነው ፓርላማንት" የፍጡር ፍጡር ነው ማለት ነው፡፡ ይህም በሶቪየት ሥርዓት ሥር ያሉ ፓርላማዎች የሚገኙበት ሁኔታ ነው፡፡

በኛ አገር ግን ሁኔታው ከሁለት ቁም ነገሮች አንፃር—ማለትም፣ከፖለቲካ ሥልጣን አንፃርና ከኢኮኖሚና ከማህበራዊ መብቶች አንፃር— የባሰ ነው፡፡ ከፖለቲካ ሥልጣን አንፃር የአንዱን ግለሰብ ፈላጭ ቆራጭነት የሚያፀድቅ ሰነድ ነው፡፡ በምሥራቅ አገሮች ውስጥ "ኮሌክቲቭ ሊደርሺፕ" ወይንም የጋራ አመራር በሚል የሚታወቀው ዘይቤ እንኳን ለነገሩ ያህልም የለም፡፡ ለህዝብ በሚታወቁት የኢኮኖሚና የማህበራዊ መብቶችና ዋስትና አንፃር ለምስራቅ አገሮች ህዝቦች በርግጥ የታወቁትና እነዚሁ መንግሥታት እጅግ የሚኩራሩባቸው መብቶች በወታደራዊው መንግሥት ህገ—መንግሥት በተጨባጭ የታወቁ አይደሉም፡፡ በዚህ ረገድ የወታደሩ መንግሥት ህገ—መንግሥት ከምሥራቅ አገሮች ህገ—መንግሥት አንፃር እንኳን ወደኋላ የቀረ ነው፡፡ ጉዳዩን በበሰለ ለመተንተን "የኛን" ህገ መንግሥት ከአንድ ሁለት የምሥራቅ አገሮች ህገመንግሥታት ጋር /ለምሳሌ ያህል ከሃንጋሪና ከምሥራቅ ጀርመን ጋር/ እያነፃፀርን እንመልከት፡፡

የአንድ ግለሰብ ፈላጭ ቆራጭነት

መጀመሪያ አጠቃላይ አስተያየት፡— በሶስቱም አገሮች ሥልጣን የብሄራዊ ሸንጎ ቢሆንም፣በሶቪየት ቲኦሪ መሠረት አወቃቀረ"በሥልጣን ውህደት" መርህ አሠራረ ደግሞ "በአሸቅብ ውክልና" መርህ መሠረት ነው፡፡ ማለትም ሸንጎው የሥራ አስፈፃሚ፣ የህገ አውጭና የፍርድ ቤትነትን ሥልጣን በሙሉ ይይዛል፡፡ አሸቅብ ውክልናን በሚመለከት ህዝቡ ለሸንጎው፣ሸንጎው ለመንግሥት ምክር ቤት

የሃንጋሪና የምስራቅ ጀርመን ህገ መንግሥታት "ኮሌክቲቭ ሊደርሺፕን" ስለሚያፀድቁ፣ውክልናውን እዚህ የመንግሥት ምክር ቤት የሚባለው ላይ ይገቱታል "የኛው" ግን፣የመንግሥት ምክር ቤትን "የሸንጎው ቋሚ አካል" ብሎ ያስቀመጠው አንደው ለይስሙላ ብቻ ነው፡፡ ፓርላማው በማይሰበሰብበት ወቅት የሱን ሥልጣን ብቻ ሳይሆን ትንሽም ተጨማምሮበት ነገሩ ሁሉ የሚከመረው ምክር ቤቱን ዘሎ ፕሬዝዳንቱ ላይ ነው፡፡

በኢትዮጵያ ህገ—መንግሥቱ ለአንዱ ለመንግሥቱ ኃ/ማርያም ተቀዶ የተሰፋ ሰነድ ነው፡፡ አጉል የቃላት ጨዋታ ባይሆንበን፣ሰነዱን "የኢትዮጵያ ህገ—መንግሥት" ከማለት ይልቅ ህገ—መንግሥቱ ማለት ይቀላል፡፡ ይህንን በአንድ ትንሽ ምሳሌ እናብራራና ወደቁም ነገሩ እንለፍ፡፡

የየትኛውም አገር ህገ—መንግሥት አንዱ ባለሥልጣን ወይንም የሥልጣን አካል ስለሚመረጥበት ሁኔታ ብቻ አውርቶ አይዘጋም፡፡ የሚሻርበትንም መንገድ በሚገባ ያስቀምጣል፡፡ ፕሬዝዳንት የተባለው ግለሰብ በጤና መጓደል፣በአእምሮ መታወክ፣በሞት ወይም በሌላ በማንኛውም ምክንያት የተሰጠውን ሃላፊነት መወጣት ቢያቅተው፣"በቃው አልቻለም" ብሎ የሚወስን፣የሚያወርደው፣በቦታው ሌላ ባለአደራን የሚተካ አካል አለ፡፡ ሌላው ቀርቶ የአጼ ኃይለ ሥላሴ ህገ—መንግሥት እንኳን እንደዚህ ነበር፡፡

የመንግሥቱ ኃ/ማርያም ህገ—መንግሥት በርግጥ የፓርላማ አባላት፣ሚኒስቴሮች፣ዳኞች... ስለሚሾሙበትና ስለሚሻሩበት ሁኔታ ይዘረዝራል፡፡ ፕሬዝዳንቱ መንግሥቱ ኃ/ማርያም አንድ ቀን ብቁ በማይሆንበት ጊዜ ግን፣ከሥልጣን የሚወርድበት ህጋዊ አንቀፅ የለም፡፡ "አርቅቁና አምጡ" የሚል ትዕዛዝ ተጭኖባቸው የነበረት ግለሰቦች "የረሱት" ፕሬዝዳንት አእምሮ ቢታወክ፣ቢሞት... እያሉ ለመወያየት እንኳ የሚያስችላቸው ሁኔታ ውስጥ እንዳልነበረ ገልፅ ነው፡፡

ብሄራዊ ሸንጎ

በሶስቱም አገሮች "ባለ ሙሉ ሥልጣን" የተባለለት ብሄራዊ ሸንጎ በማንኛውም የሃገር ጉዳይ ወሳኝና መመሪያ የመስጠት መብት አለው፡፡ የመንግሥት ምክር ቤትንና ፕሬዝዳንቱን፣የምኒስቴሮች ምክር ቤትን፣የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዝዳንትንና ጠቅላይ አቃቤ ህጉን የሚመርጠው ሸንጎው ነው፡፡ እነዚህ ሁሉ አካላት ተጠሪነታቸው ለሸንጎው ነው፡፡

በሃንጋሪና በምሥራቅ ጀርመን ፓርላማው ባለሥልጣኖቹን የመሾም ብቻ ሳይሆን፣"በማንኛውም ጊዜ" ከሥራቸው የማንሳት ሥልጣን አለው፡፡ በኛ አገር ግን እነዚህን ባለሥልጣን ሁሉ "አቅርቦ የሚያስመርጠው" ፕሬዝዳንቱ ነው፡፡"ሸንጎው በማይሰበሰብበት ወቅት" እነዚህን ሁሉ "የመሻርና በቦታቸው ሌላ ባለሥልጣን የመሾም መብት" የዚሁ የፕሬዝዳንቱ ሥልጣን ነው፡፡ /አንቀፅ 87/

ሸንጎው በሃንጋሪ በዓመት ቢያንስ ሁለት ጊዜ፣በምሥራቅ ጀርመን ደግሞ የሸንጎው ፕሬዝዳንት በጠራው ቁጥር ሲሰበሰብ፣ በኛ አገር ግን የሚሰበሰበው በዓመት አንድ ጊዜ ብቻ ነው፡፡ እንግዲህ "ሸንጎው በማይሰበሰብበት ወቅት" ማለትም በዓመት 350 ቀናት ያህል/ ሥልጣን ተጠቃሎ የተያዘው በዚሁ ፕሬዝዳንት በተባለው ግለሰብ ነው ማለት ነው፡፡

የመንግሥት ምክር ቤት

በቲኦሪ መልኩ ሲታይ፣ይህ አካል የሸንጎው ቋሚ አካል በመሆኑ፣ሸንጎው በማይሰበሰብበት ወቅት ሥራውንና ሥልጣኑን በሙሉ ተረክቦ የሚሠራ አካል ነው በምሥራቅ ጀርመንም ሆነ በሃንጋሪ ይህ አካል ሃገሪቱን በውጭ ይወክላል፣ዓለም አቀፍ ውሎችን ይቀበላል፣ዲፕሎማቶችን ይሾማል፣ይቀበላል፣ከፍተኛ የሲቪል ባለሥልጣኖችንና የጦር መኮንኖችን ይሾማል፣ይሽራል...፡፡

በኢትዮጵያ ግን ይህ ሥልጣን ከሞላ ጎደል የተሰጠው ለአንዱ ግለሰብ ነ

ወደ ገጽ 6 ይዞራል

ከገጽ 2 የዞረ

የአንዱ ቀበሌ "ውይይት"

2 ሚልዮን"ፈርጣጮች"

በዚሁ በዜጎች መብት አንፃር ጠንከር ያለ ጥያቄ የቀሰቀሰው ሌላ ጉዳይ ደግሞ፣በአንቀፅ 33—35 የተነሳው በውጭ የሚገኙ ኢትዮጵያውያንንና መብታቸውን የሚመለከት ነበር፡፡"እንደሚታወቀው በልዩ ልዩ ምክንያቶች ከ2 ሚልዮን በላይ ኢትዮጵያውያን ከሃገራቸው ተሰደው ይኖራሉ፡፡ ለነዚህ ሌላው ቀርቶ ኢትዮጵያዊነታቸውን የሚያረጋግጥ መታወቂያ /ፓስፖርት/ እንደተነፈጋቸው እንሰማለን፡፡ ምናልባት በመንግሥት በኩል ያለው ቅሬታ ከሃገር እንደሚባለው ሸሽተው መውጣታቸው ይሆናል፡፡ ግን ኢትዮጵያዊነታቸውን ማንም ሊቀማቸው አይችልም፡፡ ራሳቸው ዜግነታቸውን አውቀውና በፈቃዳቸው ካልለወጡ በስተቀር፡፡ ታዲያ እንኳንስ መብትና ጥቅማቸውን ማስከበር ቀርቶ፣ኢትዮጵያዊነታቸውን በተነፈገበት ሁኔታ፣ይህ አንቀፅ በምን ዘዴ ከሥራ ላይ ይውላል ? የሚል ጥያቄ ቀረበ፡፡

የመልሱ መግቢያ አሁንም ተሰብሳቢው አስኪሰለቸው ድረስ የሰማው የኢትዮጵያ አብዮት ሂደትና ታሪክ ሆነ፡፡ ነገር ግን በዚህኛው ጉዳይ ላይ ይህኛው ክፍል መግቢያ ቢሆን፣ተከትሉ የጐረፈው 'መልስ'ደግሞ ከአንቀፁ መንፈስ የተለየና ድንፋታ የተመላበት አካኪ ዘራፍ ነበር፡፡ ይህም፣ "ከሃዲዎችን፣ፈርጣጮችን፣ገንጣዮችን፣ተገንጣዮችን...እንፋረዳቸዋለን፡፡ ምንም መብት የላቸውም..." የሚል ነበር፡፡

ሰርጎ ገብ መንግሥት

እንደሚጠበቀው፣የውጭ ፖሊሲን በሚመለከተው በምዕራፍ አምስት ላይ መሠረታዊ የሆኑ ጥያቄዎች ተነስተዋል፡፡ ዋናውና በየቀበሌው የተነሳው ጥያቄ "ወዛደራዊ ዓለም—አቀፋዊነት" በሚሉትና ገለልተኝነት በሚባለው ፖሊሲ መሃከል ያለውን አለመጣጣም የሚያመለከት ነበር፡፡ ጥያቄዎችን ጨምቀን ዋናው ይዘት እንደሚከተለው ነው፡፡

"ወዛደራዊ ዓለም—አቀፋዊነት የሚባለው ከመስከብና ከተከታዮቿ ጋር አንድ መሆንና የምዕራብያውያንን ፖሊሲ መቃወም ማለት ነው፡፡ አንቀፅ 29 ይህንኑ ለማጠናከር 'ከሶሻሊስት አገሮች ጋር ሁሉ—ገብ ግንኙነትና ትብብር እንደሚኖር' ይገልፃል፡፡ እኛን እንደሚገባን ግን ገለልተኝነት ማለት ከሁለቱ ካምፖች አለመሆንና በሁለቱም መሃከል በሚነሱ አወዛጋቢ ጉዳዮች ላይ ነፃ በሆነ መንገድ አቋም መውሰድ ማለት ነው የመስከብና የተከታዮቹን አቋም የምን ይዞ ከሆነ፣ገለልተኝነታችን እምኑ ላይ ነው ?"

ለዚህ ገልፅና መሠረታዊ የሆነ የብሄራዊ ነፃነት ጥያቄ የተሰጠው መልስ፣ሰውን ሁሉ ያሳቀ ነበር፡፡ "ኢትዮጵያ የምትታገለው" ብሎ ተጀመረ፡፡ "ኢትዮጵያ የምትታገለው የገለልተኛ መንግሥታት አቋም ከሶሻሊስት አገሮች ካምፕ ጋር አንድ እንዲሆን ነው"፡፡

"አይ ነፃነት" አለ፣ አንደኛው ከጠገቤ ያለው ጓዴ፡፡ ሌላውም፣በስተገራዬ በኩል ተቀምጦ የነበረው ጓዴ "ምን አለፋህ ? ሰርጎ—ገብ መንግሥት ብንለው እኮ ይቀላል" ብሎ ይስቃል፡፡እኔም ለጊዜው ገር ብሎኝ ድምፄን ዝቅ አደረኩና፣"ደግሞ የት ሊሰርግ ?" ብዬ ጠየቅሁ፡፡ "በገለልተኛ አገሮች መንግሥታት ድርጅት ውስጥ ነዋ አንተ ደግሞ" ብሎ መለሰልኝ፡፡

አሃዳዊ ወይስ ሃውርታዊ ? /ዩኒታሪ ወይስ መልቲ ናሽናል አገር ? /

በብሄር / ብሄረሰብ ጉዳይ የተነሱት ጥያቄዎች ብዙ ናቸው፡፡በመጀመሪያ "ኢትዮጵያ የብዙ ብሄርና ብሄረሰቦች /መልቲ—ናሽናል / አገር ሆና፣እንዴት ብሎ አሃዳዊ /ዩኒታሪ / መንግሥት ይቋቋማል ? የብሄር ብሄረሰቦችን ህልውና መሻር አይሆንም ወይ ? የሃገሪቱን ሃውርታዊነት /መልቲ—ናሽናልነት / የሚያከብርና በሚጠብቅ የመንግሥት ሥርዓትና ፌደራል እና እስቴት / መስተዳደር /ገቨርንመንት / ማቋቋም አይሻልም ወይ የሚሉ ጥያቄዎች ነበሩ፡፡

የተሰጠው መልስ፣"መንግሥቱ በዚህ ዓይነት ይዋቀር ማለት ለኢምፔሪያሊስቶች ህጋዊ መድረክ መስጠት ማለት ነው፡ ከኢምፔሪያሊስቶችና ከፀረ—አንድነት ሃይሎች ጋር አስከመጨረሻው መዋደቅ እንጂ፣እነሱን አሸረረ ማለት አይቻልም፡፡ ለማንኛውም፣ጥያቄዎች አስተያየቶች ተመዝግበዋል" የሚል ነበር፡፡

በዚሁ በብሄር ብሄረሰቦች ጉዳይ አንቀፅ 2 ቁ. 3 "በዝቅተኛ ደረጃ ለሚገኙት ትኩረት በመስጠት፣የጋራ ብልፅግናን ስለማረጋገጥ" ያትታል፡፡ ይህ ጉዳይ በማንተራስ አንዱ ተነስቶ፣"እኔ እስከማውቀው ድረስ" ብሎ ጥያቄውን ጀመረ፡፡ "ከእነዚህ ብሄረሰቦች አብዛኞቹ የሚኖሩት በጠረፍና በቆላማው አካባቢ ነው፡፡ አሁን ታዲያ ድርቅን ለመቋቋም በሚል በእነዚህ አካባቢዎች በሃገራችን ታሪክ ወደር የሌለው ሠፈራ መንደር ምሥረታ እየተካሄደ ነው፡፡ ታዲያ፣በዚህ አንቀፅ የተጠቀሰውና በተግባር የሚፈፀመው የማይጣጣሙ ይመስሉናል ይህንን እንዴት ታዩታላችሁ ?"

መልስ ተብሎ አሁንም የአብዮቱ ታሪክና ሂደት /የቅድመ አብዮቱም ሃተታ ተጨምሮበት/ እንደገና እንደደገሙት ወረደ፡፡ መልስ በጭው ከዚያ የሰለቸ ድግምግሞ በኋላ ወደተጠየቀው ይመለሰና፣እየደነፋ፣"የሠፈራውን ፕሮግራም የሚቃወሙትን ከጠላቶቻችን ለይተን አናያቸውም፡፡ የሠፈራውና የመንደር ምሥረታ ፕሮግራሞች በየአካባቢው ካሉ ህዝቦች ፍላጐትና ምኞት ጋር የሚጋጩ አይደሉም፡፡ እንዲያውም፣የበለጠ ሥልጣኔን ማስፋፋት ነው" ይልና፣ ወደጠያቂው ዞር ብሎ "ጥያቄህ ተመለሰልህ ?" በማለት አይኑን እያጉረጠረጠ ይጠይቀዋል፡፡ ጠያቂው"አልተመለሰልኝም" ይላል፡፡....

ወደ ገጽ 6 ይዞራል

ዜና ና ትችት

ከገጽ 5 የዞረ

የአንዱ ቀበሌ "ውይይት" የኢኮኖሚ ሥርዓት

ይህንን ጉዳይ የሚመለከቱት አንቀጾች ከ9—18 የሰፈረት ሲሆኑ፣ባጠቃላይ የቀረቡት ጥያቄዎች ለገልና ለነፍስ ወከፍ ሊገኟቿዋል / ኢኮኖሚ ክፍል በቂና ዋስትና ያለው ቦታ ለምን አልተሰጠውም ? የሚሉ ነበሩ፡፡ "ህገ—መንግሥቱ ሁሉንም ነገር መንግሥት እንደሚሠራው አድርጉ ነው፣የሚያቀርበው፡፡ መንግሥት ሁሉን ነገር ለመሥራትና ለመምራት አቅም ይኖረዋል ወይ ? ባለፈት ዓመታት እንደታየው ከሆነ፣አልቻለም፡፡ ታዲያ መንግሥት አሁን በምን ተዓምር ነው፣ይህንን ሁሉ አደርጋለሁ ብሎ ቃል የሚገባው ? ግለሰብ ኢትዮጵያዊያን ካፒታሳቸውንና ዕውቀታቸውን በነፃ በሥራ ላይ እንዲያውሉ በሩ ቀዶ፣እስከተወሰነ ደረጃስ ድረስ ቢሆን አስተዋፅኦ ሊያደርጉ አይችሉም ወይ ?"

አሁንም "ጥያቄዎቹና አስተያየቶቹ ተመዝግበዋል" የሚለው "መልስ" ተሰጠ፡ ከዚያ አንዱ ተነስቶ፣ "አንቀፅ 17 "መንግሥት የግለ—ሰቦችን ሃብት ሊገዛ፣ ካሣ ከፍሎ ሊወርስ፣ወይም ሊገለገልበት እንደሚችል' ይናገራል፡፡ መግዛቱም ጥሩ ነው፡፡ ካሣ ከፍሎ ከወረሰም ጥሩ ነው፡፡ ይሁንና 'ሊገለገልበት ይችላል' የሚለው ያለ ምንም ክፍያ 'ይገለገልበታል' ማለት ነው ? ብሎ ይጠይቃል፡፡ ለሱም፣ "ተመዝግቧል" የሚል "መልስ" ተሰጠው፡፡....

... ዋና ዋና የሆኑትን ጥያቄዎች አነሳን እንጂ፣የተነሱትን መሠረታዊ ጉዳዮች ሁሉ ዘርዝረን ብናቀርብ፣ በጠቅላላ የነበረውን የተሰብሳቢውን መንፈስ፣የውስጥ ለውስጥ መተያየትና ትችት...ወዘተ. ሁሉ እያነሳን ብንተችኖ አንድ የብዙ ገጾች ሪፖርት በሆነ ነበር፡፡ እነዚሁ ቅጠሎች አጠቃሳዩን መንፈስ እንደሚገልፁ ብቻ ተስፋ እናደርጋለን፡፡ እንደው ፅሁፉን ለመደምደም ያህል፣ "ተመዝግቧል" የሚለው ቃልና የመልስ ዘይቤ እንደዚህ የተደጋገመበትን ዘመን በምንም አናውቅም፡፡ እኛን የናፈቀን፣የኢትዮጵያ ህዝብ እነዚህን መዝጋቢዎች ከትከሻው ላይ አራግፎ ከትቢያ መደባለቃቸውን በታሪኩ የሚመዘገብት ዘመን ነው፡፡

ከእንጉርጉሮ ወደ ዕልልታ

ቅዳሜ ሐምሌ 5.1978 ከጥዋቱ ሁለት ሰዓት ተኩል ላይ አርባ የምገመን ኢትዮጵያውያን በለንደኑ የኢትዮጵያ ኤምባሲ አዳራሽ ውስጥ ተገኘን፡፡ ይህ ቁጥር የኤምባሲውንም ሠራተኞች ይጨምራል፡፡ ወደ አራትና አምስት ሰዓት ሲሆን ቁጥራችን ወደመቶው ያህል ተጠጋ፡፡

ነገሩ ምን እንደሆነ ሳልተረዳ፣የተዘጋው መጋረጃ፣ ውጭ ጠመራ ፀሃይ ፈንድቆ እያለ ከውስጥ የበራው ደብዛዛ መብራት፣ ከፊታችን ተደርድረው የነበረት "ጓደኞና" /ይቅርታ ጓዶች/ ከኋላቸውም የተንተራሱት ምስለ መንግሥቱ ከነበረው ዝምታ፣መተያየትና መጠባበቅ ጋር በአንዱነት ሆነው ይቀፈታል፡፡

ከጉን ወደመገቢያው ሠፈር ቆሞ የነበረው አስተናጋጅ ይታየኝ ነበር፡፡ አይፈረደበትም ልበል ይሆን ? እዚያ በሃገራችን በፈጣዘ የሚከበርን ህገ እዚህ በፅምና መቀበር ቀላል አልነበረም

የተሰበሰብነው ዓህገ—መንግሥት ረቂቅ የተባለውን "ለመወያየት" ነበር፡ ብቻ፣የተባለውን የውይይት ታሪክ ወደጉን ልተወው፡፡ እኔ የተሰበሰብነው ትችት ያነበብኩት በዚያ አዳራሽ ውስጥ ይሰጫ ከነበረቱ የጭብጨባ ዓይነቶች ነበር፡፡

እንደኛው አይነት ከፊት በኩል ተንበጫበጨ ከጀመረ በኋላ፣ወደኋላ ሲደርስ ተንጠበጠበ ወደየት እንደደረሰ የማይታወቅ ነበር፡፡ ሌላኛው ግን ከየትመጣ ሳይባል አንዴ ጊዜ በአዳራሹ እየተስተጋባ ሲያውደን የነበረው ነው፡፡

እንግዲህ እያለ ታዲያ፣በመጀመሪያው ዓይነት ጭብጨባ እና እየተባባቅን ስንደበት፣ ሊያበምኑን የመጡት ገላጮቹ ደግሞ አንገታቸውን ደፍተው ሲሽኮረሙ እንተያይ ነበር፡፡ የኋለኛው ጭብጨባ ዓይነት ቤቱን ያርደው የነበረው፣ይህን በሰንት የቃላት ቅቤ ቢያሹት ከሃገራችን ህልውና ጋር አልቀሃዱ ያሳቸውን የተሸረፀ ረቂቅ አንዱ ተነስቶ በረቀቀ ዘዴ በመተቸት የልባችንን ትርታ እያወጣ በአዳራሹ ውስጥ እንደነዛው በተሰማን ጊዜ ነበር፡፡

በመወረቫ "አዲስ መዝሙር" ብሎ የታደለንን ወደ እንጉርጉር ለውጠን ካዘምን በኋላ፣ስብሰባው አበቃ፡፡ ከዚያም ከፊታችን የነበረት ለፕሮፓጋንዳ የሚሆኑቸውን ፍቶግራፍ አንስተውን ከወረሱ በኋላ፣ አፍኖን የነበረው መጋረጃ ተከፈተና በአዳራሹ ውስጥ ከውጭ የፈካው የፀሃይ ጨረ ፈንጥቆበት አደራ፡፡ይህ በዚያው በአዳራሹ ውስጥ ዘር ቢሉ የሚታየውና አእምሮንና መንፈስን የሚያውደው ስሜት ነበር፡፡ ከዝያማ ገለል ከተባለ የነፃነትን ፀሃይ ለሞቅ ይቻላል፡፡

ከኤምባሲው ስንወጣ በልዩ ልዩ መልክ ለአርነት የተሰለፈ ድርጅቶች ረቂቁ በሬውን ህዝብ የማይወክል እንደሆነ የሚያስረዱ ፅሁፎችን አደሉን፡፡ ከቤታችን ስንደርስ በፖስታም የተላኩ ልንን ፅሁፎችን አገኘናል፡፡ ከነዚህም አንደኛው የረቂቁን ፋሬ ቢስነት በርዕሱ በተገቢ አጠቃልሎ "ህገ—መንግሥት... ከህገ—ወጥ መንግሥት" ብሎታል፡፡...

ዕርገጥ ነው፡፡ ድርጅቶቹ አንዱ የጋራ የፖለቲካ አቋምን ይዘው በአንድ ዓምፅ አሰሙናገር ድረስ አልዓበሩም፣ በሌላ በኩል ግን፣በባህልና በመዝናኛ መልክ የሚካኖኑት ገኝነቶች አንዱ መንፈስ ፈጥረው ገፊት የሚያደርጉቸው ይመስላል፡፡

ቅዳሜ መስከረም 3.1979 በኢትዮጵያውያን ተራድኦ ማህበር አማካኝነት ዕንቁጣጣሽን ምክንያት በማድረግ አንዱ ምሽት ተዘጋጅቶ ነበር፡፡ ምሽቱ ከዚህ

ወደ ገጽ 8 ይዞራል

ከገጽ 5 የዞረ

ህገ—መንግሥት—መንግሥቱ

ው፡፡ አንቀፅ 86 ፕሬዝዳንቱ ርዕሰ ብሄር መሆኑን፣ሃገሪቱን በውስጥና በውጭ የሚወክል መሆኑን፣የጦር ሃይሎች ጠቅላይ አዛዥ መሆኑን ይናገራል፡፡ ተግባሮችና ሥልጣን በሚለው ደግሞ፣የመንግሥት ምክር ቤት ለሚባለው አካል ቢሆን ተደበስብሰው፣ ለገለሰቡ ቢሆን ቁልጭ ብለው ተዘርዝረዋል፡፡

የመንግሥት ምክር ቤት ለምሳሌ ያህል "የመከላከያ ምክር ቤቱን ያቋቁማል" ተብሏል፡፡ ሁኖም፣እዚያው በዚያው "ፕሬዝዳንቱ ደግሞ የመከላከያ ምክር ቤትን አባላት ይሾማል፣ይሰበስባል" ካለ በኋላ፣በተጨማሪም "ከፍተኛ የመንግሥት፣የሲቪልና የውትድርና ማዕረጎችን ይሰጣል" ይላል /አንቀፅ 83.2፣ 87.3.

ይኸው ምክር ቤት እንደዚሁም "ዓለም አቀፍ ውሎችን ያፀድቃል፣ይሰርዛል" ተብሏል፡፡እነዚህን ውሎች የመዋዋሉ ተግባር ግን በሃገሪቱና በምሥራቅ ጀርመን እንዳለው እንኳን የምኒስቴሮች ምክር ቤት ሥልጣን አይደለም፡፡ የአንድ ግለሰብ የፕሬዝዳንቱ ሥልጣን ነው፡፡ አንቀፅ 87 ይህንን ሥልጣንና ከዚህም አልፎ ዲፕሎማቶችን የመሾም መብትን የሚሰጠው ለፕሬዝዳንቱ ነው፡፡ ባጭሩ ለማጠቃለል ያህል፣በኢትዮጵያ የሸንጎውን ተግባር ተረክቦ የሚሠራው የመንግሥት ምክር ቤት ሳይሆን፣ አንድ ግለሰብ ፕሬዝዳንት ነው፡፡

የሚኒስቴሮች ምክር ቤት

እዚህም ያው ነው፡፡ ሚኒስቴሮች በሸንጎው ይመረጣሉ፡፡ በሃገሪቱ ለምርጫ የሚያቀርባቸው የመንግሥት ምክር ቤት ነው፡፡ በምሥራቅ ጀርመን ደግሞ፣በፓርላሜንቱ ውስጥ ካሉት ፓርቲዎች መካከል ብዙውን መቀመጫ በያዘው ፓርቲ አማካኝነት ይቀርባሉ፡፡

በኢትዮጵያ የመንግሥት ምክር ቤት የሚባለው አካል በነገሩ አይገባም፡፡አቅርቦ የሚያስመርጠው ፕሬዝዳንቱ ነው /አንቀፅ 87.1 /፡፡ በአንቀፅ 88 መሠረት ደግሞ ጠቅላይ ሚኒስቴሩንም ሆነ ሌሎቹን የምክር ቤት አባሎች የሚሾረው እሱው ነው፡፡ እንግዲህ ይህ "የሚኒስቴሮች ምክር ቤት" ከፕሬዝዳንቱ መልካም ፈቃድ ውጭ ምንም ዓይነት ሥልጣንና ህልውና የሌለው የአንድ ግለሰብ መጫወቻ ዝግጁ ነው ብንል ማጋነን አይደለም፡፡ አንዲት ምሳሌ እንጥቀስ፡፡ለምሳሌ የውጭ ጉዳይን ጉዳይ በሚመለከት

በምሥራቅ ጀርመን የሃገሪቱን የውጭ ግኑኝነት የመምራትና በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ዓለም አቀፍ ውሎችን የማሰናዳት፣የመዋዋልና የመሻር ሥልጣን የሚኒስቴሮች ምክር ቤት ሥልጣን ነው፡፡ በሃገሪቱም እንደዚሁ ነው፡፡ በኛስ አገር ?

በዚህ በኩል ምክር ቤቱ ስላለው ሥልጣን አንቀፅ 83 "ስለሪፓብሊኩ የውጭ ግኑኝነት ለሪፓብሊኩ ፕሬዝዳንት ሃሳብ ያቀርባል" ብሎ ያስናብተዋል፡፡

ይህንን አራተኛ ክፍል በቀደመው ጽሁፍ ውስጥ /ለአኢ ቁ.8 / የሶቪየት ህገ—መንግሥት ቴክሪ ዘር ዘር የሚወልደው አደጋ ሥልጣንን በአንዱ ፓርቲ ወይም በጥቂት ሰዎች እጅ እንዲከማች ማድረጉ እንደሆነ አመልከተናል፡፡ "የኛው" ግን ሥልጣንን ለአንዱ ፍጡር ፈላጭ ቆራጭነት የዳረገ ሰነዱ ነው፡፡ ግን ይህ ብቻ አይደለም፡፡ ከዚህ የፖለቲካ ዲሞክራሲ መሠረታዊ ጉዳይ በተጨማሪ፣ይህንን ህገ—መንግሥቱ ህገ—መንግሥት ከሁለት ያጣ ጉምን የሚያደርገው ሌላም ከፍተኛ ጉዳይ አለ፡፡ ለኢትዮጵያ ህዝብ የማይሰጠው የኢኮኖሚና የማህበራዊ ኑሮ ዋስትና፡፡

ከሁለት ያጣ ጐመን

በምሥራቅ አገሮች ለህዝቦች የተነፈገው የፖለቲካ ዲሞክራሲ በሌላ በኩል በታወቁት መብቶች "ይካካሳል"፡፡ በእነዚህ አገሮች ያሉት ህገ—መንግሥታት ለዜጎቻቸው በሙሉ የሥራ መብት፣በነፃ የመማርና የመታከም መብት፣በእርጅና ዘመን የመጦርና እንክብካቤ የማግኘት መብት...ወዘተ.ያውቃሉ፡፡ ያረጋግጣሉም በመንግሥቱ "ህዝባዊት" ኢትዮጵያ ግን "ኢትዮጵያዊያን የመሥራት መብት አላቸው፡፡መንግሥት ብሄራዊ የኢኮኖሚ ዕድገትን መሠረት በማድረግ ደረጃ በደረጃ የሥራ ዕድሎች እንዲፈጠሩ፣የሥራ ሁኔታዎች እንዲሻሻሉ ያደርጋል" /አንቀፅ31 በትምህርትና በጤናም ... ለህዝቡ "የታወቁት"መብቶች እንዲሁ "ደረጃ በደረጃ" እየተባሉ በፕሮግራም ደረጃ ላይ ያሉ ናቸው፡፡

የሃገሪቱ የዕድገት ደረጃ እነዚህን መብቶች ለማረጋገጥና በተግባር ለመተርጎም አይችልም መባሉ አይቀርም፡፡ዕውነትም ነው፡፡ በ1968 የወጣው የብሄራዊ ዲሞክራቲክ አብዮት ፕሮግራምም እነዚህን መብቶች ሲዘረዝር እንደዚሁ "ደረጃ በደረጃ ከሥራ ላይ ይውላሉ" ነበር የሚለው፡፡

ፕሮግራሙ ወደዚህ ዓላማ ለሚደረገው የዕድገት ሂደት አስፈላጊ የሆኑትን የፖለቲካ፣የኢኮኖሚ ዲሞክራሲንና የነፃ ብሄራዊ ኢኮኖሚን ሩናዎች ይጠቁማል፡፡ ወደሶሻሊዝም ከመንጠራራት በፊት ፅኑ መሠረት ስለሚጣልበት ሁኔታ ይናገራል፡ የዛሬው ህገ—መንግሥት ግን ይህንን ዲሞክራሲያዊ የፖለቲካ ህይወትና የዕድገት ጉዳና የሚዘጋ ሰነድ ነው፡፡

ህገ—መንግሥቱ በመግቢያው ላይ እንደሚለው ከሆነ፣በሃገራችን ዛሬ የምንገኝበት ደረጃ ብሄራዊ ዲሞክራሲያዊውን ምዕራፍ "እያገባደድን" ሶሻሊዝም ግንባታ ላይ ነን፡፡ ይህንን በሬ ወለደ ለማስተባበል ከ10 ዓመት ወዲህ ሃገሪቱ ወደይበልጥ ረሃብ፣ምስቅልቅል፣ድህነትና መራቆት እንዳመራች ማውሳቱ ብቻ ይበቃል፡፡

ህገ—መንግሥቱ ወደዚህ ውድቀት የወሰዱትን የፖለቲካና የኢኮኖሚ ፖሊሲዎችንና የአገዛዙን ተፈጥሮ አያርምም፡፡ የፖለቲካ ዲሞክራሲን ወርሶ ያፍናል፡፡ የግሉን የኢኮኖሚ ክፍል ይጠቅናል፡፡የኢትዮጵያን ገበሬዎች በጎዱ በህብረት እርሻና በመንደር ምሥረታ እያለ ያመሰቃቅላል...፡፡ ባጭሩ፣የዕድገትን በር ይዘጋል፡፡

ለማጠቃለል ያህል እንግዲህ፣ህገ—መንግሥቱ የአንድ ግለሰብን ፈላጭ ቆራጭነት ደንግጎ፣የሚያፀድቅ፣ለኢትዮጵያ ህዝቦች የፖለቲካ፣የኢኮኖሚና የማህበራዊ ኑሮ ዋስትና የማያረጋግጥ ሰነድ ነው፡፡ እኛ ደግሞ የኢትዮጵያ አብዮት መሸነፍ ለጊዜውም ቢሆን የተቋጠረበት የከሃዲዎችና የክህደት ሰነድ አድርገን እናየዋለን፡፡

የክህደት ሰነድ

በየካቲት 1966 የኢትዮጵያ ህዝቦች ይዘዋቸው ከተነሷቸው የዲሞክራሲ፣የብሄሮች ዕኩልነት፣የብሄራዊ ነፃነት ጥያቄዎችና የኢኮኖሚና የማህበራዊ ዕድገት አንፃር፣ ህገ—መንግሥቱ የክህደት ሰነድ ነው፡፡

ብሄራዊ ዲሞክራሲያዊ አብዮት ፕሮግራም ስለ ፓርቲዎች ሲናገር፣ ህገ—መንግሥቱ ስለአንዱ ፓርቲና የአንዱ ግለሰብ አምባገነንነት፡፡ ፕሮግራሙ ስለብሄራዊ ነፃነትና ስለገለልተኝነት ሲናገር፣ ህገ—መንግሥቱ በወዛደራዊ ዓለም—አቀፋዊነት ስም አገርንና ክብርን ስለመነገዱና አገርን ከእጅ—እዙር ቅኝ አገዛዝ ባርነት ሥር ስለመጣል፡፡ ፕሮግራሙ ስለብሄሮች የራስን ዕድል በራስ የመወሰን መብት ሲናገር፣ ህገ—መንግሥቱ በአንዱ ፓርቲ ፀረ—ዲሞክራቲክ አመራርና ቁጥጥር ሥር ስለሚቋቋሙ የአካባቢ ገዛቶች፡፡ ፕሮግራሙ ግለሰብ ገበሬዎችን ስለማገዝና የግል እንዱስትሪዎችን ባለቤቶችንና ነጋዴዎችን ስለማበረታታት ሲናገርና የኢኮኖሚ ዲሞክራሲን መሠረት አድርጉ ሲያፀድቅ፣ ህገ—መንግሥቱ ዲሞክራሲያዊ መብቶች ደብዛቸው በጠፋበት ሃገር ስለውርስ፣ስለመንደር ምሥረታና አገርን ስለማመሰቃቀል፡፡...

በብዙ ቦታ ይህ ህገ—መንግሥት ምንም ዓይነት ዘላቂነት የሌለው ብጣሽ ወረቀት ነው ይባላል፡፡ እኛም ከዚህ የተለየ አስተያየት የለንም፡፡ በኢትዮጵያ ህዝቦች ላይ የታወጀ ሰነድ ነው፡ እንደው ጥያቄውን ለማቅረብ ያህል፣ነገ ሌላ አዋጅ ታውጆ ይህ ህገ—መንግሥት ከዛሬ ወዲያ ተሰርዟል ቢባልስ ? "ህገ—መንግሥቱ ሰጥቶኝ የነበረው ይህ መብት፣ይህ ጥቅም፣ይህ ዋስትና.. ቀረብኝ" ብሎ የሚነሳና የሚሟገትለት ይኖራል ወይ ?

እንደም የህብረተሰብ ክፍል አይኖርም፡፡ ድክመቱና ተስፋ ቢስነቱ፣ብጣሽ ወረቀትነቱም እዚህ ላይ ነው፡

አስማየሁ ገርማ

ከገጽ 8 የዞረ

ባለ አደራ

ቅፅል ከቀለፈ በኋላ፣የነገሮችን ቅደም ተከተል፣ ገዙፍ የሆኑ ሃቆችን እንዳሻው፣እንደፈለገው እንዳመቸው ማንሸራሸር አይችልም፡፡ "ታሪካዊ ልብ ወለድ" እፅፋለሁ ብሎ ከተነሳ፣እስቀደም የኢትዮጵያን አብዮት ታሪክ ልብ ብሎ ይመርምር፡፡ እንደልቡ ልብ ወለዱ መፅሃፍን ለመፃፍ ከፈለገ ደግሞ፣ይቺን ትርፍ ቅፅል ወደጉን ይተዋት፡፡ አ.ገ.

1 /የመፅሃፈ አባታዊ ድርጅት አደረጃ በመፅሃፈ ላይ ያልተገለፀ በመሆኑ ምክንያት፣መፅሃፈ የሚገኝበትን አድራሻ ለማመልከት አልተቻለኝም.